

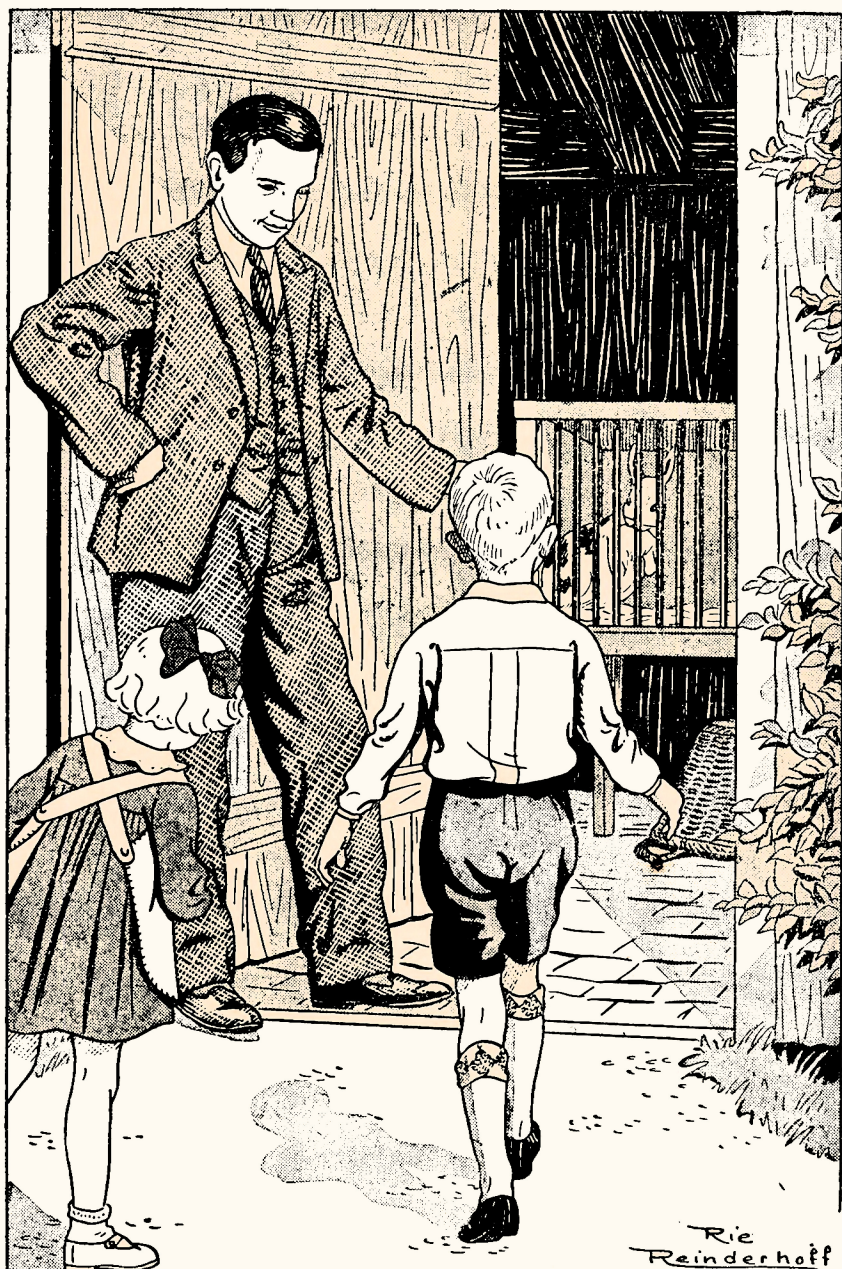
TOCH VRIENDEN

DOOR **ANS VAN DER SLUYS**

G.F. CALLENBACH N.V. NIJCKERK

TOCH VRIENDEN

Rie
Reinderhoff

ANS VAN DER SLUIJS
TOCH VRIENDEN

Illustraties van Rie Reinderhoff

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I

Een dag vol verrassingen

't **I**s Zondag en ook echt een Zonnedag. De zon schijnt uit alle macht en probeert iedereen wakker te krijgen. Ze is begonnen met de vogels, die waren er gauw bij en zitten nu 't hoogste lied te zingen.

Toen de bloemen, die stonden met hun kopjes gebogen, hun kelkjes dichtgevouwen; tot de zon kwam en ze de warme stralen op hun blaadjes voelden.

Eén voor één vouwden ze ze open, zodat de zon regelrecht in de hartjes scheen.

En nu nog de mensen! Dat kost altijd veel meer moeite. Die zijn zo lui! Die trekken stijf de gordijnen dicht en kruipen diep onder de dekens. Daar kan de zon haast niet bijkomen. Op deze Zondag zoekt ze dan ook langs de ramen of ze ergens een opening kan vinden.

Wacht, is daar niet een kier? 't Is maar een kleintje, maar de zon heeft niet meer nodig, ze kruipt er doorheen en schijnt meteen op 't bed, waar je boven de dekens alleen maar een klein blond kuifje ziet.

De zon doet haar best, 't kuifje gaat bewegen, nu zie je ook een neus en een paar ogen. Dan komt er een hand die over de neus gaat wrijven. Wat kriebelt daar toch zo? Maar de zon kan je niet wegwrijven; dan gaan de ogen open en opeens . . . bom, zit Bertje rechtop!

Hij knippert nog tegen die zonnestraal, wrijft z'n ogen uit

en bedenkt wat 't vandaag voor een dag is. Opeens weet hij het: 't is Zondag en hij is jarig!
Hoe laat zou het zijn?
„Je komt morgenochtend niet te vroeg spoken, hoor,” had moeder gezegd.

„Nee, Moeder,” en Bertje had de gordijnen nog eens extra dichtgetrokken. En toch had de zon hem weten te vinden! 't Was zo stil in huis, niemand was nog op. Wacht, daar sloeg de klok en Bertje telde, één, twee, drie, vier, vijf, zes. Uit! Pas zes uur! Hoe kwam de tijd nog om. Hij zou eerst maar proberen nog wat te gaan slapen.

Bertje kroop weer onder de dekens, trok ze over zijn oren, en kneep zijn ogen stijf dicht.

Heel lang hield hij dat niet uit. 't Werd zo warm onder die dekens! Nog eens op de andere kant geprobeerd. Maar dat hielp ook niet.

Tellen was zo goed, had Jaap, z'n vrindje, eens gezegd. Dan maar tellen. Dat kon hij goed, hij had altijd goede cijfers voor rekenen.

Hij telde tot over de 900 en raakte toen opeens de tel kwijt, was het nu 967 of 976? Nu was daar ook de aardigheid af. Hoor, de klok, één slag. Was 't dan heus pas halfzeven?

Nu maar eens op zijn rug liggen en Bertje keek rond, net of hij nog nooit 't kamertje gezien had.

't Was maar heel klein, alleen z'n bed kon er staan en een stoel. En onder de vensterbank had vader een kastje gemaakt voor z'n speelgoed, daar was Bertje zo trots op. Haast geen een van z'n vriendjes had een eigen kamertje. Zijn zusjes, Marie en Liesje, sliepen samen en Piet, z'n grote broer, sliep op zolder. Vroeger was dit een rommelkamertje geweest, maar toen Liesje geboren werd, had vader gezegd: „Dat is een mooi kamertje voor Bertje.”

Hij had al vaak leuke dingen er voor gekregen. Die mooie plaat van de kinderen die paddestoelen zoeken, was van een verjaardag, net als de kapstok op de deur. Die leuke zwart-en-wit kindertjes had een vriendin van moeder voor hem gemaakt.

En boven z'n bed hing een mooie plaat van „de Kinder-vriend”. Die had hij op Zondagsschool gekregen, omdat hij een heel jaar trouw gekomen was. 't Stond er ook op: „Voor Bertje de Boer”, met de datum en naam van de juffrouw. Naar die plaat keek hij graag; fijn voor die kinderen om zo dicht bij den Heere Jezus te staan. Hij zocht altijd voor zichzelf een plaatsje uit, er was nog net een plekje waar hij tussen kon, want hij was niet groot. „Klein maar dapper!” zei de meester altijd.

Werd het nu nooit tijd om op te staan? Zouden vader en moeder zich verslapen?

Bertje kon het in bed niet uithouden. Hij sprong er uit en liep heel zacht naar 't raam. Gauw 't gordijn open; o, wat scheen de zon heerlijk. Die wist zeker dat hij jarig was.

Buiten was alles nog stil, alleen de vogels waren druk bezig. Wat zou hij nu gaan doen?

Wacht, hij zou eens in z'n kastje kijken. Daar lagen z'n speelgoed en boeken. Hij greep het mooie dikke sprookjesboek, daar ging hij in lezen, dan schoot de tijd vlugger op. Met 't boek kroop Bertje weer in bed.

Dat boek kreeg hij op z'n vorige verjaardag. Wat zou hij nu krijgen? Eigenlijk wilde hij maar één ding graag hebben: een konijntje!

Jaap had een konijn en zodra Bertje dat gezien had, wist hij wat hij voor z'n verjaardag zou vragen. Maar vader en moeder hadden bedenkelijk gekeken, dus hij durfde er niet op te hopen. Hoewel de tijd nu wat vlugger ging, leek 't Bertje nog erg lang voor hij iemand in huis hoorde.

Daar kraakte de trap, nu ging vader naar beneden, dan werd 't tijd!

Toen moeder bij haar jarigen jongen kwam, was Bertje haast aangekleed. „Goeie morgen, jarige Bertje,” zei moeder en kuste hem dat 't klapte. „Mag ik me 't eerst wassen, Moes?” „Wat heb jij vanmorgen een haast,” lachte moeder. „Kom dan maar!”

't Hielp Bertje toch niet of hij zo'n haast maakte, hij moest wachten tot ze allemaal klaar waren en dan mocht hij pas naar beneden. Wat duurde 't lang. Bertje zat op de bovenste tree van de trap. Daar ging vader orgel spelen, nu was 't gauw zover.

„Bertje mag komen,” riep Liesje. En roeft, daar was Bertje al de trap af. Maar hij kwam toch langzaam de kamer in. Vader zat voor 't orgel en moeder, Piet, Marie en Liesje stonden er omheen en zongen.

Dat deden ze altijd op Zondagmorgen, maar nu was 't voor hem, Bertje, omdat hij jarig was!

De kamer zag er feestelijk uit, net of 't heel anders was dan andere dagen. Bloemen op de tafel, en bloemen om z'n bordje.

Heel langzaam ging Bertje naar z'n stoel, die ook al versierd was. 't Prikte in z'n ogen net of hij zou gaan huilen, omdat alles zo mooi en prettig was.

't Orgel zweeg en nu werd Bertje door allemaal gefeliciteerd. Van Marie en Liesje kreeg hij een pakje. Van de anderen niet.

„Ja,” zei vader, „nu staan wij hier met lege handen, want ons cadeau was te zwaar en te groot om 't mee te brengen, dus moet je maar eens even mee gaan om te kijken!”

„Meegaan?”

Bertjes hartje klopte van verwachting. Zou het....? Ze gingen de kamer uit, de gang in, de keuken door, vader met Bertje voorop en de anderen er achteraan.

Toen deed vader de deur van de schuur open en daar.... was 't heus zo?: daar stond een hok.... en in dat hok een konijn!

Een ècht konijn, wit, met zwarte vlekken.

„Oh, Vader?” meer kon Bertje niet zeggen.

„Dat is een cadeau van moeder, Piet en mij,” zei vader. „Piet en ik hebben samen 't hok getimmerd.”

„Wat mooi, wat lief,” en Bertje aaide voorzichtig 't konijn.

„Kom, we gaan eerst ontbijten,” zei moeder.

Toen Bertje weer op zijn plaats zat, vond hij de pakjes van de zusjes. Die had hij haast vergeten. Gauw uitpakken! Van Marie een legpuzzle en van Liesje een inktlap. Fijn, die had hij juist nodig.

„Eerbiedig, kinderen,” zei vader en vouwde z'n handen.

Heel stil was het nu in de kamer, terwijl vader God dankte, dat Hij Bertje ook in dit jaar nabij geweest was en vroeg of Hij hem ook verder wilde helpen. Bertjes hoofdje zakte wat dieper. Hij moest opeens denken aan al de keren, dat hij

stout geweest was. En hij nam zich voor om in 't nieuwe jaar heel gehoorzaam en lief te wezen.

Onder 't eten kwam Bertje niet uitgesproken over 't konijn. Hoe 't zou heten en wat 't moest eten?

„Je moet zelf ook eten, mannetje,” vermaande moeder.

„Nu zullen we meteen een afspraakje maken,” zei vader. „Je hebt 't konijn gekregen en nu moet je er ook zelf voor zorgen. Dat 't hok goed schoon is en dat hij genoeg te eten krijgt.”

„Natuurlijk, Vader.”

„Dat vind je zelf op 't ogenblik heel natuurlijk, maar als 't nieuwtje er wat af is, kon je 't wel eens vergeten.”

Bertje keek verontwaardigd. Dat konijn vergeten? Nooit van z'n leven! „En dan verder,” vervolgde vader: „je mag 't nooit uit 't hok laten zonder dat moeder of ik er bij zijn, zo'n beest is vlugger dan je denkt, 't is er zo vandoor.”

Ook dit beloofde Bertje grif.

Vader en moeder gingen samen naar de kerk. Marie en Piet konden wel op de kleintjes passen.

Anders bleef moeder 's morgens vaak thuis en ging dan 's middags, maar deze middag zou er wel visite komen.

„Zoet zijn, en Bertje, maak je niet vuil in de schuur,” vermaande moeder toen ze weggingen.

„Nee, Moes.” Bertje stond te trappelen van ongeduld om naar de schuur te gaan. Hij was er niet vandaan te krijgen, de hele ochtend speelde hij met 't konijn, hij vergat haast om naar de Zondagsschool te gaan.

Moeder had hem geroepen en Lies was hem komen halen, maar hij had gezegd: „Ga maar, ik kom zo.”

Daar sloeg de torenklok. Bertje schrok op, twaalf uur, stel je voor, dat hij nu op z'n verjaardag te laat kwam!

Hijgend, buiten adem, kwam Bertje op de Zondagsschool. Net gingen de kinderen naar binnen.

„Wat ben je laat,” zei de juffrouw. „'k Ben jarig,” hijgde Bertje, „en ik heb. . . .” Maar toen moest hij stil zijn, want 't orgel ging spelen.

Hoe heerlijk Bertje 't ook altijd vond, nu moest hij telkens even aan zijn konijn denken.

Pas toen de juffrouw ging vertellen, vergat hij het. Zo mooi als de juffrouw vertelde; van 't dochttertje van Jairus, dat door den Heere Jezus weer levend werd gemaakt.

Nu wist hij ook wat hij zou vragen uit de Kinderbijbel voor te lezen, vanavond aan tafel. Dat mochten ze altijd kiezen, als ze jarig waren.

Na de Zondagsschool moest Bertje even blijven. Hij wist wel waarom; de jarige kinderen kregen een tekst. Hij kon toen meteen van 't konijn vertellen.

„Misschien kom ik vanmiddag wel even kijken,” zei de juffrouw. Bertje straalde! Dat zou fijn zijn.

Gauw naar huis, waar moeder met 't eten wachtte. Echt verjaardagseten. Bertje had 't zelf uit mogen zoeken, spinazie, gehakt, aardappelen en chocoladepudding toe. Wat werd er gesmuld.

Na het eten kwamen al gauw de vriendjes; Jaap en Gijs en Henk. En natuurlijk stonden ze in een ommezien in de schuur.

„Hij is haast nog mooier dan die van Jaap,” vond Gijs, maar daar was Jaap 't niet mee eens en bijna kwam er ruzie van.

Daar riep Marie. „Bertje, kom eens binnen, grootvader en grootmoeder zijn er.”

„Wel, wel, zit de jarige in de schuur?” vroeg grootvader, die achter Marie aan kwam.

„Ik heb een konijn gekregen, Grootvader,” vertelde Bertje opgewonden.

„Een konijn? Nee maar, dat moet ik zien.”

Grootvader bewonderde het konijn al net zo als de jongens.

„Ja,” zei hij „dat is een mooi cadeau, nu durf ik haast niet met ons pakje aan te komen, dat is zo klein, maar als je 't hebben wilt, Bertje, ga dan maar naar grootmoeder.”

Dat liet Bertje zich geen tweemaal zeggen, en lang voor grootvader was hij binnen.

't Was wel een klein pakje, maar wat kwam er uit? Een zakmes met twee messen en een kurke-trekker.

Wat was Bertje daar blij mee!

„Blijf nu eerst even rustig binnen,” vermaande moeder, die wel zag dat de jongens weer naar buiten wilden vliegen, „dan krijgen jullie een glaasje limonade.”

Nu, daar waren ze voor te vinden.

Maar toen de limonade en een taartje verdwenen waren, waren ze binnen niet meer te houden en draafden naar buiten. Daar kon je veel fijner spelen.

't Werd een enige middag, vond Bertje.

Ze deden allerlei leuke spelletjes, oom Karel en tante Mien kwamen met Frans en Anna. En de juffrouw van de Zondagsschool vergat ook niet wat ze beloofd had.

Iedereen moest natuurlijk het konijn bewonderen. Vader moest er op 't laatst een stokje voor steken, dat 't beest niet te veel voer kreeg. „Anders wordt hij ziek, jij eet toch ook niet de hele dag!”

„Maar ik zou best willen,” zei dikke Gijs.

De vriendjes bleven brood eten, dat was ook een feest.

Toen vader vroeg: „En Bertje, welk verhaal moet ik nu voorlezen?” kwam Bertjes antwoord meteen: „'t Dochtertje van Jäirus.”

„Daar heeft de juffrouw van verteld,” zei Henk.

„Dat vond ik zo mooi,” zei Bertje.

Heel stil was 't in de kamer, toen vader het verhaal voorlas. Bertje keek onderwijl even stillletjes naar Liesje. Die was verleden jaar ook heel ziek geweest. Stel je voor dat ze gestorven was! Want nu was de Heere Jezus er niet meer om haar weer levend te maken.

Vader deed de bijbel dicht en dankte voor de heerlijke dag, die ze samen gehad hadden.

„'t Was heerlijk,” zei Bertje, toen moeder hem 's avonds naar bed bracht, „en 't fijnste is, dat ik nu ècht een konijn heb!”

Bertje, wat heb je beloofd?

De volgende dagen kon je Bertje meestal bij het konijnenhok vinden.

Voor en na schooltijd, als Bertje zoek was, was hij vast in de schuur.

Maar dat werd langzamerhand minder. Natuurlijk bleef hij trouw voor 't konijn zorgen, en maakte tweemaal in de week het hok schoon, maar hij had nu ook weer tijd voor andere spelletjes.

Zo ging de zomer voorbij, de grote vakantie was om en nu begon 't al een beetje herfst te worden. De bomen kregen hier en daar een goud randje en er begonnen al, tik, tik, tik, eikels te vallen.

Dat was weer een nieuw feest; eikels voor „Trui” te zoeken. Zo heette 't konijn.

Vader had gezegd, dat konijnen meestal Trui heetten en nu had Bertje hem ook zo genoemd.

„Zeg jô, Bertje, ga je vanmiddag mee naar 't bos eikels zoeken? Ik weet een plekje, daar liggen er zo'n hoop!”

Gijs pakte Bertje bij zijn arm toen de school uitging.

„'k Heb haast,” zei Bertje, „'k moet gauw thuis zijn.”

„Ga je mee? Je kan toch wel ja of nee zeggen?”

„Wie gaan er meer mee?”

„Jaap en Henk, anders niet.”

„Goed, ik kom,” en Bertje rukte zich los om haastig weg te rennen.

„Dan komen we je vroeg halen, hoor,” riep Jaap nog, „om twee uur.”

„Best,” galmde Bertje uit de verte en zette er toen nog eens goed de draf in.

Hij moest gauw thuis komen had moeder gezegd, want vader en moeder zouden 's middags naar de stad gaan. Grootvader was jarig! 't Was heel wat, dat ze samen zouden gaan. 't Gebeurde haast nooit.

Bertjes vader was timmerman en had 't altijd druk.

En moeder had ook met haar troepje heel wat te doen. Vooral op Zaterdag!

Maar toen Bertje thuis kwam, had vader z'n beste pak aan en moeder liep al in haar mooie japon rond.

„Gauw, Bertje, handen wassen en eten,” zei moeder.

Even later zaten ze allemaal om de tafel.

„Gek, om zo vroeg te eten,” vond Bertje en toen: „Moeder, mag ik vanmiddag met de jongens naar 't bos om eikels te zoeken?”

„Als je niet te ver het bos ingaat, kan het wel, hè Vader?”

„Best, hoor,” was vaders antwoord, „maar eerst je werk thuis doen, hè?”

„Ja, Vader.” 't Werk thuis betekende op Zaterdag: netjes de tuin harken en 't konijnenhok schoonmaken. Dat kreeg hij vast wel klaar voor twee uur, meende Bertje.

Maar dat viel niet mee.

't Was eerst nogal druk met 't weggaan van vader en moeder en toen kwam tante. Die zou die middag en avond op hen passen, dan kon moeder rustig uit zijn.

De tijd ging veel harder dan Bertje dacht en 't was al haast halftwee voor hij met Trui kon beginnen.

Handig haalde hij 't konijn uit 't hok en zette 't onder een oude mand. Nu 't natte stro er uit, 't hok schoonmaken en nieuw stro er in. Bijna was 't klaar, toen Jaaps fluitje klonk.

„Bertje, of je komt, vraagt Jaap;” Liesje kwam aandraven, „of je meteen komt, anders gaan ze weg!”

„Ja, ja, ik kom. Wacht, Lies, zet jij Trui even in 't hok, hè en geef hem wat eikels, dan ben je lief,” en weg was Bertje.

Liesje stond wat verschrikt te kijken; moest zij Trui in 't hok zetten? Dat had ze nog nooit gedaan.

Zou ze durven? 't Leek haar zo griezelig. Aarzelend liep ze op de mand toe, deed toen weer een stapje achteruit. Nee hoor, ze durfde 't niet.

Zou ze Marie roepen? Ze ging naar de deur, kwam toen weer terug. 't Was toch wel erg kinderachtig. Bertje durfde

toch ook en hij was maar twee jaar ouder!

Vooruit, gauw dan maar, dan was 't voorbij.

Vastberaden tilde Liesje de mand op en probeerde Trui te pakken. Bij zijn oren moest het, ze had 't al vaak gezien. Maar 't viel niets mee. Trui merkte zeker, dat er een vreemde was, want hij zat niet stil en draaide aldoor zijn kop heen en weer. Liesje vond 't toen opeens weer zo eng, dat ze gauw de

mand er overheen zette. Nee hoor, ze deed 't niet, ze zou 't Marie wel vragen.

Wacht, werd ze daar niet geroepen?

„Ik kom,” riep Liesje, en zonder verder nog naar Trui te kijken, huppelde ze de schuur uit.

III

Een oud huisje

Vrolijk trokken ze weg, de vier vrienden, gewapend met tassen en zakken. Gijs had zelfs een karretje meegebracht, je weet wel, zo'n eigengemaakt van een kist. Bertjes vader had geholpen om er 't onderstel van een oude kinderwagen onder te zetten.

„Moet die helemaal vol?” lachte Jaap.

„Je zal eens zien, jô,” zei Gijs geheimzinnig, „ik weet een reuze plekje.”

Voorlopig legden de jongens er hun zakken maar in en daar ging 't! Om beurten trokken ze 't karretje.

„We gaan niet door de Dorpsstraat, hoor,” zei Gijs, „dan krijg je een hele sliert achter je aan en dat wil ik niet.” Dus kozen ze de achterpaadjes van het dorp.

„Als Hannes Vod maar niet mee wil!” zei Henk.

Ze lachten er allemaal om. Stel je voor, Hannes!

Vlak bij 't bos, aan een klein paadje, stond een huisje. Daar woonde de weduwe van een boswachter met haar kinderen, Hans en Trijntje. 't Was een beetje 'n raar gezin. De moeder was, toen de vader pas gestorven was, uit werken gegaan om de kost voor hun drieën te verdienen. Maar ze was niet zo heel netjes en daarom hadden de mensen haar liever niet.

Eerst kwam ze bij den dokter en den dominee, later op de boerderijen en nu wilde niemand haar meer hebben.

Waar ze dan van leefden?

Dat begrepen de mensen ook niet.

Vrouw De Geus (zo heette ze) zag men vaak met een grote zak lopen, dan ging ze langs de huizen om voddën of afgedankte kleren vragen.

De kinderen gingen nog naar school; tenminste, dat moesten ze, maar heel vaak verzuimden ze. Hans dwaalde soms hele dagen rond, deed eens een karweitje bij de boeren, sprokkel-

de hout en scheen zo op de een of andere manier ook wel iets te verdienen.

„Hannes Vod”, noemden de jongens hem, omdat zijn moeder met vodden liep.

Trijntje was een schuw kind, dat nogal eens ziek was. Ze

holde altijd gauw weg, als de school uit was, en speelde nooit met de anderen.

De jongens kwamen vlak langs 't armoedige huisje.

Alles zag er verwaarloosd uit. Vroeger was het heel aardig geweest. Nu was 't verveloos, er waren kapotte ruiten, die

nooit gemaakt werden maar waar een stuk hout of karton voor was gespijkerd.

De tuin was één wildernis van door elkaar groeiende planten, alleen achter het huis was een stukje grond, dat er wat beter uitzag. Daar verbouwden ze aardappels en groenten, maar ook hier stond veel onkruid.

Op deze middag was er niemand in huis of tuin te zien. De jongens liepen er vlug voorbij. Ze vonden 't er altijd wat griezelig.

Vrouw De Geus, of liever nog vrouw Vod, want ze werd nooit anders genoemd, zag er altijd zo slordig en vreemd uit met haar ruige haar.

Ze keek altijd nors en omdat ze heel vaak uitgescholden werd, had ze een hekel aan jongens.

„Hannes is niet thuis,” zei Jaap, „anders had ik hem meegevraagd.”

Weer lachten de jongens. Stel je voor: Hannes Vod meevragen!

Alleen bij Bertje ging het niet zo van harte. Hij had altijd diep in z'n hart medelijden met Hannes. Als je 't zo arm had en dan geen vader en je werd dan altijd zo geplaagd....! nu, dat leek hem maar wàt erg. Toch was Bertje niet flink genoeg om te zeggen: „Schei uit met dat plagen.” Hij deed wel niet erg mee, maar hij lachte er toch ook om.

Wat een oogst!!!

Daar had je 't bos al!
 „Nu gaan we niet door die grote laan,” bedisselde
 Gijs, „ik weet een veel fijner wegje.”

Even voorbij 't huisje van Hannes ging Gijs opeens linksaf.
 „Wat nou?” vroeg Jaap, „daar is toch geen pad?”

„Wacht maar,” was 't antwoord.

Ze bogen de struiken opzij en ja hoor, daar was een klein
 paadje, maar zo smal, dat er net een mens op kon lopen.

„Als 't karretje er maar doorgaat,” riep Henk.

Gijs keek even beteuterd. Daar had hij niet aan gedacht.

Ze probeerden 't en heus 't ging. Wel niet makkelijk, maar
 't lukte toch.

Nu begon de tocht langs 't smalle wegje.

„Wat leuk, zeg,” zei Bertje, „net zo iets als zo'n verhaal uit
 de Vaderlandse Geschiedenis van de geuzen of van rovers.”

„Ja, rovers,” riep Jaap, „kom, jongens, laten we doen of we
 rovers zijn. Gijs is de aanvoerder, die weet de weg.”

Wat was 't leuk geheimzinnig op dat paadje. Helemaal ver-
 scholen liep je. Hier en daar moest je zelfs bukken om onder
 de takken door te komen.

„'t Is net of we in een vreemd bos zijn,” vond Jaap, „hoe
 heb je toch dit paadje ontdekt, Gijs?”

„Op een vorige strooptocht, toen ik vluchtte voor gewapen-
 de mannen van den Graaf,” was 't ernstige antwoord. De
 anderen proestten even, maar Gijs' gezicht bleef zó strak
 staan, net of 't echt was, dat ze meteen ook weer in 't spel
 waren.

„Moest gij een mooie buit in de steek laten, hoofdman?”
 vroeg Henk.

„Tien zakken met goud en een paard! Ze zaten me langs de
 weg na en toen ik mij achter 't kreupelhout wilde verschui-

len, vond ik opeens dit pad. Pas op, we komen nu aan een open vlakte, kijk goed uit of er geen gevaar dreigt."

Ze kwamen nu op een stukje hei, keken links en rechts en holden er toen vlug overheen.

„Hé, gelukkig," zuchtte Jaap, „ik meende, dat ik achter die bomen daar wat zag bewegen."

„Ik zag een zwaard blinken," zei Bertje, „maar ik dreigde met m'n pistool en toen ging hij er vandoor."

De jongens waren nu zo in 't spel, dat ze heus meenden, dat er vijanden op hen loerden en heel voorzichtig voetje voor voetje, gingen ze 't bos in.

Hier was weer zo'n klein paadje, maar dat werd al gauw breder en breder tot 't op een plek kwam waar de bomen uit elkaar stonden en . . . waar 't bezaaid lag met eikels! „Nee maar," „och, kijk eens," „moet je hier zien!" waren de uitroepen van de jongens.

Gijs genoot, dat had hij nu eens netjes gedaan.

't Was dus niet voor niets geweest toen hij een paar dagen geleden achterna gezeten was door een paar boerenjongens, omdat hij peren gekaapt had!

Bang om gepakt te worden, was hij in 't kreupelhout geschooten, had toen 't leuke achterpaadje ontdekt. Maar daar zei hij verder niets van. Hij wees alleen in 't rond met de woorden: „Daar is goud voor 't oprapen, ga je gang, mannen."

Nu, dat behoefde geen tweemaal gezegd te worden. In een ommezien waren ze aan 't grabbelen.

„Op die manier komt de kar wel vol, hoofdman," riep Bertje.

„Dat moet ook, want de schatkist is leeg."

Een tijd lang was 't nu stil, alleen 't ritselen van de bladeren en 't neerploffen van de eikels in de kar werd gehoord. Heel rustig was 't hier. Je kon merken, dat de anderen dit plekje niet wisten. Die bleven natuurlijk vooraan in 't bos net als zij vroeger ook deden. Dit mooie plekje wist niemand.

Niemand? Wat was dat dan daar achter die bomen?

Bertje liet even zijn zak op de grond rusten. Wat was hij al

zwaar! Trui zou smullen vanavond en morgen.

Heerlijk was 't in 't bos, hij keek eens rond, hè, wat was dat achter die boom?

Stond daar iemand? Als Bertje gewoon Bertje was geweest zou hij zeker hard geroepen hebben: „Wat doe je daar,” of: „Wie ben je?” Maar nu was Bertje een rover en daarom kroop hij op handen en voeten naar Gijs en fluisterde: „Hoofdman, er loert een vijand achter die bomen, ik zie z'n harnas blinken.”

Gijs wenkte de anderen en samen kropen ze heel voorzichtig naar de plek waar Bertje daarnet zat.

„Ik zie niets,” zei Henk.

„Wacht even,” fluisterde Bertje, „kijk, daar beweegt hij.”

Ja, nu zagen de anderen het ook, daar achter die boom stond iemand hen te bespieden.

„'t Lijkt wel de rooфриdder van 't kasteel, waar we net langs kwamen,” zei Gijs. De anderen proestten zachtjes om 't idee van 't kasteel van Hannes Vod!

„Wat doen we nu?” vroeg Jaap.

„We sluipen nog wat dichterbij en vallen dan opeens aan, voorziet u van wapens, mannen!” en Gijs stopte zijn zakken meteen vol met eikels.

De anderen volgden zijn voorbeeld en op een teken van Gijs stormden ze opeens onder luid geschreeuw naar de boom, waar de vijand achter stond. Een ware regen van eikels kwam op hem neer en in een ommezien was hij verdwenen.

„Ziezo,” zei Gijs, „die aanvaller is verslagen.”

Maar Bertje zei opeens: „'t Is toch eigenlijk flauw, hij deed niets.”

„Wat flauw? we spelen toch immers en wat deed hij ons te begluren?”

„Maar hij wist niet dat we speelden en 't bos is toch voor iedereen,” hield Bertje vol.

„Nu ja,” en Gijs haalde zijn schouders op.

Een poosje raaptten ze weer vlijtig door, toen was alles vol, ook de kar.

„Zeg jongens,” begon Jaap, „ik weet een mooi spel, laten we doen wie ’t verste kan gooien.”

Daar waren ze allemaal voor en even later was ’t een gegooi en geschreeuw van belang.

Ze deden nog meer spelletjes en vergaten helemaal de tijd tot Bertje opeens zei:

„Zeg, ’t is vast al laat, moeten we niet naar huis?”

Gijs had een horloge, vijf minuten voor halfzes.

„Zie je wel, en ik moet om zes uur eten.”

„Je komt nog best op tijd, hoor,” zei Jaap.

Maar de terugtocht viel niet mee. Om met die volle kar en zakken door dat nauwe paadje te kruipen, dat was lastig!

Ze hadden er erg veel pret bij en waren door ’t dolle heen toen ze eindelijk weer op de weg stonden.

Op een drafje ging ’t nu naar huis. De magen knorden ook geducht.

„’t Was enig, jô,” riep Bertje toen hij rechtsaf naar huis ging.

Hij was ’t hele geval met „den vijand” weer vergeten en dacht alleen nog maar aan de pret die ze gehad hadden.

Waar is Trui?

Buiten adem kwam Bertje aanhollen. De torenklok had al zes geslagen. Maar goed dat vader niet thuis was. Dan zou er wat opzitten. Tante keek misschien niet zo nauw.

Ze zouden net aan tafel gaan toen Bertje de keuken instormde.

„We hebben toch zo'n pret gehad en een bende eikels, nou!”

„Was maar gauw je handen en kom aan tafel,” zei tante.

't Was een vrolijk gezelschap om de tafel. Ieder had wat te vertellen. Bertje over de tocht naar 't bos en de zussen over 't boodschappen doen met tante.

„En na 't eten gaat tante nog voorlezen en we mogen langer opblijven,” zei Liesje. „Hè, wat leuk,” en Bertjes ogen straalden. Voorlezen, daar was hij dol op.

„Ga jij nu eerst voor Trui zorgen, dan zijn we dadelijk allemaal gelijk klaar,” zei Marie.

Bertje nam de zak met eikels en stapte naar de schuur. Hij deed de deur open.

Wat was dat?

't Eerste wat hij zag, was dat 't deurtje van 't hok wijd open stond; en Trui was nergens te zien.

Hoe kon dat nu? En hij had zelf vanmiddag. . . .

Opeens liet Bertje de zak met eikels vallen.

Hij had níet zelf. . . . Liesje zou Trui in 't hok zetten. Wat zou er gebeurd zijn?

Hij vloog 't huis weer in.

„Wat heb je met Trui gedaan?” riep hij tegen Liesje, die in de keuken stond.

Ze kreeg een vuurrode kleur.

Toen tante daarnet zei van Trui gaan voeren, had ze op-

eens met schrik bedacht, dat ze helemaal vergeten was, dat Trui nog steeds niet in zijn hok was. Wat zou Bertje boos zijn!

Op zijn opgewonden vraag zei ze: „Hij zit nog onder de mand.”

Weg was Bertje weer, maar haast meteen ook al weer terug. „Daar is hij ook niet, en de deur stond open, nu is hij weg. Akelig kind, waarom zette je hem niet in 't hok?”

Liesje begint te huilen: „Ik vond 't zo eng en toen wilde ik 't aan Marie vragen en toen heb ik 't vergeten,” snikte ze.

„Wat is er aan de hand, kinderen?” vraagt tante, die de keuken binnenkomt.

Een verward verhaal volgt. Bertje is boos en Liesje huilt, maar tante begrijpt het toch wel.

„'t Is je eigen schuld, Bertje,” zegt ze. „'t Is jouw konijn en jij had er voor moeten zorgen.”

Ja, dat voelt Bertje nu ook wel. Maar daar heeft hij Trui niet mee terug.

Waar kon hij zijn?

Ze gaan allemaal zoeken, eerst in de schuur, dan in de tuin en zelfs in de tuin van de burens. Maar nergens is ook maar een spoor van 't leuke wipstaartje te vinden.

't Is een droevige avond. Tante leest nog wel voor en ze mogen ook wat langer opblijven, maar 't is toch 't ware niet. Als ze elkaar goeden nacht zeggen, vraagt Liesje: „Ben je nog boos op me?”

„Wel nee,” zegt Bertje en geeft haar een zoen.

Liesje slaapt dan ook heel gauw rustig in. Maar Bertje slaapt niet. Met grote ogen ligt hij maar te staren. De maan schijnt juist bij hem door 't raam, 't lijkt wel dag, zo helder is 't.

Daar hoort hij vader en moeder. Zou moeder nog even komen?

Tante zal 't wel vertellen, maar Bertje kan niet gaan slapen voor hij met moeder gepraat heeft.

Er klinken stemmen in de gang, de voordeur slaat dicht. Vader gaat zeker tante wegbrengen. En hoor...., komt

daar niet iemand de trap op? Zacht gaat de deur van zijn kamertje open.

„Moeder!” Bertje zit meteen rechtop.

„Slaap je nog niet, jongen?”

Moeder komt op de rand van z'n bed zitten.

„Heeft tante 't u verteld?”

Moeder knikt. „Hoe kon je nu zo doen, Bertje?”

Dan kan Bertje 't niet langer uithouden en als een heel kleine jongen snikt hij 't uit met z'n hoofd stijf tegen moeder aangedrukt.

Moeder strijkt over z'n hoofd. „Hoe kwam 't toch, Bertje, je zou toch goed voor Trui zorgen?”

Dan vertelde Bertje, dat de jongens hem kwamen halen en dat hij zo graag meewilde.

„Ik zal 't nooit meer doen,” belooft hij tenslotte.

Als Trui maar eerst terug was.

„Zou ze terugkomen, Moeder?”

„We zullen 't hopen,” zei moeder.

„Mag ik er om bidden, Moeder?”

„Ja, Bertje, maar dan moet je ook om vergeving vragen!”

„Ja, Moeder.”

„Zullen we 't samen vragen?”

Bertje vouwde zijn handen en moeder bad met hem.

„Nu gauw gaan slapen, hoor!” En moeder stopte hem nog eens lekker in.

Waar Trui gebleven was

En wat was er met Trui gebeurd?
Toen Liesje zo haastig wegliep had ze niet gezien, dat de mand niet helemaal over Trui heen stond. Eerst was 't konijn stil blijven zitten, maar dat begon hem te vervelen.

Waarom zat hij maar steeds onder die nare mand en niet in zijn mooie hok?

Kon hij er maar onder uit!

Wacht, die kier leek veel groter dan eerst. Zou hij er niet door kunnen? Trui ging 't proberen.

Hij schoof zijn kop door de opening en meteen kantelde de mand, zodat hij nu helemaal vrij was. Een beetje beduusd zat hij te kijken. . . . , dat was een ongedachte meevaller!

Kijk, daar stond zijn hok met 't deurtje open. Maar hij ging er niet in, hoor; welnee; de gelegenheid was veel te mooi om nu ook eens wat van de wereld te zien.

Hij mocht van baas wel eens op 't grasveldje springen, maar nooit verder.

Hij hupte de open schuurdeur uit, de wijde wereld in!

Wip, daar was hij op 't grasveld, heerlijk was het hier.

Na een poosje verveelde dat; nu eens verder kijken.

En Trui ging op onderzoek in de moestuin. Daar viel heel wat te halen voor een konijn, dat honger heeft. En Trui smulde dan ook van de koolbladeren dat het een lust was.

Hij werd er zo dik van, dat hij eerst een poosje moest rusten voor hij verder kon.

Op zijn verdere tocht stootte hij opeens tegen een hek. Wat nu? . . . hield 't hier op? Maar daarachter was 't ook groen! Wacht, was dat niet een opening? Trui probeerde er door te komen.

't Ging wel niet zo heel gemakkelijk, want zijn buikje was

nog erg dik. Daar was hij aan de andere kant.

Hier was de wereld pas wijd, en overal groen! Zou 't lekker zijn? Maar 't aardappelloof smaakte niet zo goed als de koolbladeren.

Toch hipte hij hier ook weer dapper doorheen; hij was nu eenmaal op reis en hij zou wel zien waar hij terechtkwam....

Er liep een jongen langs de zandweg, een jongen met een ontevreden gezicht en slordige kleren. Hij had een stokje in de

hand en sloeg naar alles wat binnen z'n bereik kwam. De struiken, de bloemen, alles moest het ontgelden.

Toch hield hij veel van struiken en bloemen, maar in z'n boze bui lette hij niet op waar hij sloeg.

't Was Hannes de Geus of Hannes Vod, zoals de jongens hem noemden. „Echt gemeen,” prevelde hij, „echt gemeen om m'n mooie plekje te stelen en me nog te gooien ook!”

Vol moed was Hannes 's middags naar 't bos getrokken, hij wist zo'n fijn plekje met eikels! Daar kwam nooit iemand.

De jongens bleven meestal meer vóór in 't bos. En hij was van plan om er een heleboel te rapen, dan kon hij die verkopen en 't geld aan moeder geven.

Wat een teleurstelling was 't geweest om op z'n mooie plekje stemmen te horen.

Voorzichtig was hij achter de struiken gekropen om te zien of 't misschien jongens waren die bij toeval 't plekje gevonden hadden.

Al gauw had hij bemerkt dat de vrienden gekomen waren met 't doel om flink wat eikels te rapen en dat ze voorlopig wel niet weg zouden gaan. De tranen sprongen haast in z'n ogen. Was hij nu maar eerder gegaan! Had hij maar niet die boodschap voor de boerin gedaan! Dan was hij er 't eerste geweest en hadden ze hem misschien wel met rust gelaten.

Zouden ze dat gedaan hebben?

Nou ja, in ieder geval had hij dan wat gehad en nu had hij niets!

Even had hij gedacht of hij maar niet brutaal door de struiken zou dringen en mee gaan doen.

Waarom eigenlijk niet? 't Bos was toch vrij! Maar toen hadden ze hem ontdekt en had 't eikels op hem geregend.

Hij was maar weggegaan en had 't ergens anders geprobeerd. 't Lukte niet erg, behalve aan 't begin van 't bos stonden er nergens zoveel eikebomen, als op z'n eigen plekje.

Zorgvuldig hield hij 't geheim gehouden; zelfs Trijntje wist 't niet te vinden. Ze zouden wel niet alles weghalen, maar ze waren met z'n vieren. Dan raapte je heel wat. Hans zou daarna wel niet veel vinden.

En ze hadden 't geld dat de eikels opbrachten zo nodig.

„Goed versterkend voedsel,” had de dokter over Trijntje gezegd. Omdat ze altijd zo bleek en moe was. Daarom had Hannes dit jaar veel eikels willen rapen om extra geld te verdienen.

En nu ging 't zo! Moedeloos en doelloos liep hij rond te dwaalen, nadat hij de zak thuisgebracht had.

Als altijd liep hij te piekeren over geld. Als hij maar groot genoeg was; dan ging hij veel geld verdienen, zodat moeder niet meer behoefde te bedelen en hun huisje ook opgeknapt kon worden.

Was hij maar vast van school af; misschien kon hij dan bij een boer komen. Dat was niet zijn liefste wens, nee, 't liefste wilde hij timmerman worden net als Bertjes vader. Maar dat zou wel nooit gebeuren.

Hé, wat was dat? Wat sprong daar over de weg? 't Leek wel een konijn!

Hoe kwam dat nu hier? Hannes ging er op af. Eerst zag

hij niets, maar opeens, ja hoor, daar zat sinjeur te smullen aan de kool.

Toen Hannes op hem afkwam, ging hij aan de haal, maar door al dat eten kon hij niet zo vlug uit de voeten en 't duurde niet lang of Hannes had hem te pakken.

Nee maar, wat een mooi konijn.

Van wie zou 't zijn? Van Bertje misschien, die had laatst zo opgesneden over een konijn. Nou ja, 't kon hem ook niet schelen, 't was nu van hem.

Hij had er thuis in de schuur wel een plaatsje voor, dan ging hij 't lekker vet mesten en dan kregen ze met Kerstmis een heerlijk boutje.

Mocht 't wel, was 't geen stelen?

Niemand heeft 't gezien, zei Hannes bij zichzelf, toen hij langs allerlei achterpaadjes naar huis sloop.

En hij wilde helemaal niet luisteren naar dat stemmetje van binnen, dat zachtjes zei: „Zou God het niet gezien hebben?”

„God is er alleen voor de rijke mensen,” meende Hannes, want dat zei z'n moeder altijd en dat geloofde hij ook.

Als God voor alle mensen zorgde! waarom was 't bij hen dan zo arm en akelig? En waarom was vader gestorven en moest moeder zo hard werken?

Nee, aan God dacht Hannes niet, hij was alleen maar bang, dat de mensen hem zouden zien met 't konijn. En niemand mocht 't zien, ook moeder en Trijntje niet.

't Moest een verrassing blijven. Hij zou 't wel zo goed verstoppen, dat niemand het vond.

Een ongeluk

Hú, wat stormde het. De wind gierde door de bomen en alle bladeren, die nog niet gevallen waren, rukte hij af. Ja, hele takken kwamen er naar beneden.

„'t Is gewoon gevaarlijk om op straat te lopen,” zeiden de mensen.

Bertje kwam uit de Zondagsschool.

Hij was niet bang, hij stond stevig op z'n benen. Moeder had Liesje thuisgehouden, want die was erg verkouden.

Er waren niet veel kinderen geweest en de meeste waren uit 't dorp gekomen. Van de afgelegen boerderijen kwam niemand.

Bertje vond de wind wel leuk, soms was 't net of hij verstop-pertje speelde; dan kroop hij achter de huizen en was even heel stil. Maar liep je langs 'n steegje of gangetje, dan op-eens. . . . hu, daar kwam hij om de hoek gieren.

„Je krijgt me toch niet,” riep Bertje. Wat liepen er weinig mensen op straat! Iedereen bleef lekker thuis bij de kachel. Wat zou hij gaan doen vanmiddag?

Wacht, hij wist 't, nog eens die puzzle maken die hij met z'n verjaardag gekregen had.

Als hij aan z'n verjaardag dacht, dacht hij ook weer aan Trui, z'n lief konijn.

Nooit had hij er meer iets van gehoord of gezien. Overal hadden ze gevraagd en gezocht na die Zaterdag, maar niemand had iets gevonden.

„'t Is vast gestolen,” had vader gezegd.

„Uit de schuur?” vroeg Bertje.

„Ik denk dat Trui weggelopen is en toen door iemand op-gepikt.”

Ja, zo zou 't wel gegaan zijn, want een konijn verdwijnt toch niet in de lucht! „Toch jammer,” liep Bertje nu weer te

denken. „’t Was zo’n lief beest.” En ’t ergste was nog, dat ’t z’n eigen schuld was.

Oef, wat was dat een windstoot! Bertje rolde haast ondersteboven.

Kijk, die vrouw daar voor hem uit had ’t ook moeilijk. Ze liep haast dubbelgevouwen om tegen de storm in te komen. ’t Leek vrouw Vod wel. Brr, in dat huisje zou ’t nu ook wel tochten met die wind door alle kieren en gaten. Bertje was blij dat hij er niet heen hoefde.

Ziezo, hij was er.

Maar wat was dat voor een gekraak? Nee maar, daar sloeg een zware tak van die eikeboom af. En wat hoorde hij daar? ’t Leek wel of er iemand gilde. En waar was vrouw Vod?

Bertje draafde achter ’t huis om, de keuken door en naar binnen. „Vader, vader, kom gauw, er is een tak van de eik gewaaid en vrouw Vod ligt er onder!”

„Wat zeg je?” Vader was al op en de deur uit, Piet en Bertje gingen mee.

Toen ze buiten kwamen, zagen ze meer mensen naar de plaats van ’t ongeluk lopen.

„Wat is er gebeurd?” vroeg vader aan buurman Jansen.

„Vrouw De Geus is door een tak op de grond gegooid,” was ’t antwoord.

En ja, daar lag vrouw De Geus op de grond.

’t Was een akelig gezicht, haar hoofd zat vol bloed, haar ogen waren dicht, ze was blijkbaar bewusteloos.

„Breng haar maar bij ons thuis, mannen,” zei Bertjes vader, „’t mens kan hier niet blijven liggen en stuur iemand om den dokter.

Bertje, loop gauw naar huis en zeg tegen moeder dat we er aankomen.”

Bertje liep wat hij kon en even later was ’t timmermanshuis in rep en roer.

„Leg haar hier maar,” zei moeder, terwijl ze de deur van de achterkamer opendeed, „hier op de divan.”

De kinderen, die nieuwsgierig wilden kijken, werden naar de voorkamer gestuurd. Gelukkig duurde 't niet lang voor de dokter kwam.

Vrouw De Geus kwam langzamerhand weer bij en de wond aan haar hoofd was niet zo heel ernstig. Maar de dokter was bang voor hersenschudding.

„Vooraf rustig blijven liggen,” zei hij.

„'k Moet naar huis, naar m'n kinderen,” kreunde de zieke.

„Dat gaat niet,” zei de dokter beslist.

„De kinderen, daar wordt wel voor gezorgd en u kunt hier nog wel blijven, denk ik?” hij keek moeder vragend aan.

„Natuurlijk,” zei deze, „alleen zou 't beter zijn als ze boven kon liggen.”

„Dat zal wel gaan,” meende de dokter, „roep uw man maar, dan zullen we haar naar boven brengen.”

In de andere kamer zaten de kinderen bij elkaar. Wat was alles opeens vreemd en raar. Zó zaten ze nog allemaal vrolijk bij elkaar en nu was er ineens een zieke in huis.

„Gaan we nu niet eten?” vroeg Liesje aan Marie. Haar lipje trilde al een beetje bij die gedachte.

„Ja, hoor,” troostte Marie, „dadelijk komt moeder en dan is alles weer gewoon.”

Nu, helemaal gewoon was 't niet, ook al kwamen vader en moeder binnen om te eten.

Ze praatten zachter en moeder ging telkens weer naar boven om te kijken.

Zodra ze klaar waren zette vader z'n pet op, trok z'n jas aan en zei: „Nu ga ik eerst maar eens naar de kinderen kijken.”

„Mag ik mee, Vader?” vroeg Bertje. 't Leek hem nu opeens niet zo leuk meer om in huis te blijven. En hij was ook wel een beetje nieuwsgierig, hoe 't er bij Hannes Vod uit zou zien. Vader keek eerst wat bedenkelijk. „'t Stormt zo hard.”

„Maar ik ben sterk, Vader, ik waai heus niet om!”

„Vooruit dan maar,” zei vader.

„Wat zou je met die kinderen doen, man?” vroeg moeder.

„Ze kunnen daar toch niet alleen blijven en ik kan er nu niet nog twee logé's bij hebben. Eén misschien nog wel, maar twee....!”

„Geen sprake van, ik loop wel bij Van Galen aan om te horen wat die er van vindt.”

Van Galen, dat was Jaap's vader, de veldwachter.

VIII

Een droeve boodschap

Nu was 't nog veel echter om in de storm te lopen, vond Bertje. Hij gaf vader een hand en had 't gevoel dat niets hem kon deren.

't Bezoek bij Van Galen duurde maar kort.

„Breng ze maar hier,” zei z'n vrouw. „Die arme schapen; geen vader te hebben en nu de moeder een ongeluk!”

Jaap en Bertje trokken een gezicht tegen elkaar. Jaap zou 't ook wel niet leuk vinden, dat Hannes Vod in huis kwam.

„We zullen maar niet de Achterweg nemen,” zei vader, „zolang je tussen de huizen blijft is het nog wat beschut.”

Toch moesten ze 't laatste gedeelte over een open weg en daar loeide de wind pas met volle kracht. Bertje was blij dat hij met vader was, alleen was hij vast omgestormd.

Wat leek het huisje nu klein en nietig, de wind gierde er omheen, rukte aan de ramen en deuren en blies door alle reten en kieren. Hans en Trijntje waren samen in de kamer.

Al een hele tijd zaten ze te wachten of hun moeder nog niet thuiskwam.

„'k Krijg zo'n honger,” had Trijntje geklaagd en toen was Hans naar de kast gegaan om te zien of er iets was om te eten.

Veel was 't niet, maar een stuk brood en wat melk had hij toch kunnen vinden.

„Waar zou moeder toch blijven?” zei Trijntje, toen 't schrale maal op was. Ze liep telkens naar 't raam om uit te zien.

„Och, moeder zal wel bij de een of ander binnen zitten wachten tot 't minder gaat waaien,” zei Hans, die met een stuk hout bezig was.

Hij wilde figuren snijden, maar 't lukte niet best, want 't mes was zo bot.

„Daar komt ze aan,” riep Trijntje, „o, nee, 't zijn twee mensen, alweer mis,” en teleurgesteld kwam ze naar de tafel toe. Even later werd er op de deur geklopt.

„Hè, wat is dat?” zei Trijntje.

Hans ging de deur open doen. Daar stond Bertje met z'n vader.

Wat kwamen die doen? Hans schrok er van. Hij dacht dadelijk aan het konijn, dat hij achter in de schuur gestopt had. Was 't ontdekt?

Vader en Bertje stapten meteen naar binnen en deden de deur dicht, want de wind blies geweldig in 't kleine gangetje. „Kom maar binnen,” zei Hans en zo kwamen ze in 't kamer-tje. Trijntje stond hen met grote ogen aan te staren. „Ik heb geen goede tijding voor jullie,” begon vader.

„Je moet niet schrikken, maar je moeder heeft een ongeluk gehad, een boomtak heeft haar op de grond gegoooid. 't Is nog goed afgelopen, maar de dokter wilde toch niet, dat ze vervoerd werd. Ze ligt bij ons thuis en nu zijn we gekomen om jullie te halen.”

De kinderen zeiden eerst niets, toen begon Trijntje te huilen en Hans vroeg: „Waar moeten wij nu heen?”

„De veldwachter Van Galen wil zo lang voor jullie zorgen, je mag daar in huis komen.”

Trijntje begon nog harder te huilen bij de gedachte naar den veldwachter te moeten. Ook Hans keek bedrukt, maar begreep wel, dat er niets aan te doen was.

„Pak maar bij elkaar, wat je mee wilt nemen,” zei vader.

Dat was gauw gedaan. 't Was maar een heel klein, armoedig bundeltje kleren, wat de beide kinderen hadden.

„Ziezo,” zei vader, „verder is 't in orde, geloof ik. Dieren, een hond of poes hebben jullie niet, hè?” 't Was Trijntje die hierop „nee” zei. Hans dook juist onder de tafel om iets op te rapen, wat hij dacht, dat gevallen was. Nu zag niemand dat hij een kleur kreeg.

Geen dieren? En 't konijn dan? Hoe moest dat nou? Stel je voor, dat Bertje eens wist dat z'n konijn zo dichtbij was.

Maar niemand merkte iets en even later waren ze op pad. Vader met Trijntje aan de hand voorop en de beide jongens er achter.

Praten deden ze niet veel onderweg, daar woei 't te hard voor.

Pas toen ze vlak bij huis waren zei vader: „Jullie willen zeker wel even naar je moeder zien? Kom maar mee.”

Bertjes moeder kwam ze al in de gang tegemoet en legde haar vingers op de lippen.

„Doe maar zachtjes, je moeder sliep net.” Heel stil gingen ze nu naar boven.

De kinderen schrokken, toen ze bij het bed kwamen. Was dat moeder? Heel bleek lag ze daar met een doek om 't hoofd.

Trijntje begon weer te huilen, maar Hans stond stil te kijken, want huilen, dat doe je niet als je een jongen bent! „Kom maar,” zei moeder, „laten we haar niet wakker maken.” Even voorzichtig gingen ze weer naar beneden. „Nu zal ik ze meteen wegbrengen,” zei vader, „kom maar mee, jongens.”

't Was een vreemde dag

't Was stil op de zolder van Van Galen.
Alleen hoorde je de rustige ademhaling van Jaap die sliep.

Hans sliep nog niet.

Die lag met wijdopen ogen in 't donker te staren. Hij kon maar niet in slaap komen. Alles dwarrelde in zijn hoofd door elkaar: 't wachten op moeder, 't meegaan met Bertjes vader, 't komen in 't huis van den veldwachter.

Heel vriendelijk had juffrouw Van Galen hen ontvangen.

't Eerste wat ze vroeg was, of ze trek in eten hadden. Nu, daar hadden ze geen „nee” op gezegd.

Even later zaten ze achter een bord met heerlijke boterhammen. Ondanks al het vreemde had het best gesmaakt.

„Ziezo,” had hun gastvrouw toen gezegd, „nu gaat Hans maar naar de jongens, die spelen op zolder en Trijntje blijft gezellig bij mij.”

Hans was naar boven gegaan. Jaap en Bertje speelden met Jaap's trein. Hans had er wat verlegen bij gestaan. Hij was zoiets helemaal niet gewend. Mooi speelgoed had hij nooit gehad.

't Duurde niet lang of Jaap commandeerde:

„Hier Hans, hou die locomotief eens vast!”

Hans deed wat hem gevraagd werd en was al heel gauw in 't spel verdiept.

Nu hij in bed er over nadacht begreep hij niet dat 't alles zo gewoon gegaan was.

Dat hij, Hannes Vod, met een trein had zitten spelen! Hij had zich altijd veel ouder gevoeld dan die andere jongens. Hij was ook wel een paar jaar ouder, maar daar zat het verschil toch niet in. Dat kwam omdat hij al jong zijn vader had moeten missen en zo graag voor zijn moeder wilde zorgen.

Daarom probeerde hij overal aan 't werk te komen om geld te verdienen.

Dat hij daardoor niet trouw op school kwam, begrijp je wel. Al vaak had de meester hem bestraft of met hem gepraat.

En Hans begreep ook wel, dat hij dom deed, want nu was hij al eens blijven zitten en duurde 't nog langer. Nu hij hier was, moest hij natuurlijk geregeld naar school gaan.

't Waren vriendelijke mensen, vond hij. Dat viel hem erg mee. Hij had altijd gedacht, dat de veldwachter een barse man was, maar hij leek in huis heel anders dan op straat!

En lekker eten dat je kreeg! En voor ze naar bed gingen hadden ze zich eerst helemaal moeten wassen en ander goed aandoen.

Dat had Hans wel even vervelend gevonden, want hij had niet eens een schoon hemd! Maar juffrouw Van Galen wist raad. Jaap was groot en Hans klein voor z'n leeftijd. Dus paste Jaaps hemd hem best.

En zo schoon onder de dekens te liggen voelde toch wel behaaglijk. Zou moeder ook al slapen?

Bij den timmerman waren ze ook heel vriendelijk geweest. Daar had hij wel graag willen logeren. Misschien had hij dan wel eens in de werkplaats mogen helpen. . . . Alleen zou hij daar steeds aan Bertjes konijn herinnerd worden.

Hè, vervelend, dat hij daar nu weer aan moest denken.

Hans gooide zich met een ruk om. Kom, hij ging slapen. Maar dat ging maar niet zo ineens. Dat konijn zat hem dwars.

Was hij er maar nooit mee begonnen.

Als hij ook geweten had, dat 't zulke aardige mensen waren! Vooral die moeder was zo lief geweest. Bij 't weggaan had ze hem over zijn hoofd gestreeld en gezegd:

„Bid maar voor moeder, Hans; dat ze gauw beter wordt.” Bidden; ja dat deden ze hier aan tafel ook. Raar was dat. Juffrouw Van Galen had ook al over bidden tegen hem gepraat toen hij in bed lag en ze nog even kwam kijken. Of hij z'n avondgebed al gedaan had?

Hans had maar wat gebromd.

Hij bad nooit. De meester en de dominee; daar zou God wel naar luisteren en naar Van Galen en Bertjes vader ook wel. Dat waren goeie mensen.

Maar Hans Vod! Hij was niet goed, o heden nee, hij jekte nogal eens, bleef vaak van school weg en had zelfs een konijn gest. . . .

Nee, nu niet aan dat nare woord denken. Hij had 't immers voor moeder en Trijntje willen doen! Hij had niet echt slecht willen zijn. Maar hoe zou 't verder er mee gaan! Hoe kwam hij iedere dag ongemerkt en alleen naar huis? Tobend over deze moeilijke vraag viel Hans tenslotte in slaap.

Hoe 't verder ging

Daar komt al vroeg bezoek voor je aan, vrouw," zei de timmerman de volgende morgen aan 't ontbijt.

En ja, daar kwamen Jaap, Hans en Trijntje al aan. Moeder deed ze open. „Hoe is 't met moeder?" was Hans' vraag, zodra de deur open was.

„Je moeder heeft een onrustige nacht gehad," zei juffrouw De Boer, „en nu slaapt ze net."

„Mogen . . . mogen we niet naar haar toe?" vroeg Trijntje bedeesd.

„'t Mag wel, maar 't lijkt me beter van niet."

„Weet je wat, kom om twaalf uur meteen uit school weer hier, dan mag je vast naar boven."

't Was wel een teleurstelling. Vooral voor Trijntje, die zó gehoopt had even met moeder te kunnen praten over al de nieuwe dingen van de vorige dag.

Maar ze begrepen wel, dat 't zo 't beste was.

De schoolkinderen keken wel wat verbaasd, toen ze Jaap in gezelschap van Hans en Trijntje op school zagen komen.

Sommigen hadden al van het ongeluk gehoord, en de anderen waren gauw ingelicht.

De morgen ging voor de kinderen De Geus veel te langzaam om. Vooral Hans zat erg te draaien in zijn bank. Hij hield niet van stil zitten en opletten.

Als meester vertelde, ja, dan was hij rustig, vooral als het Vaderlandse Geschiedenis was. Maar rekenen of taal of schrijven dat vond hij vervelend. Hij werkte liever met z'n handen: hout hakken of in de tuin werken.

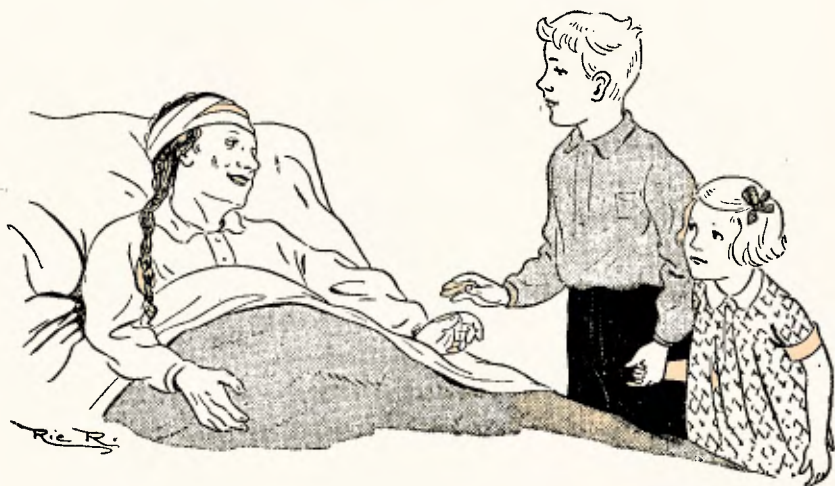
Aan de langste morgen komt toch een eind en toen om twaalf uur de bel luidde was Hans een van de eersten die de school uitstormde. Even moest hij geduld hebben tot Jaap en Bertje met Trijntje, die in een andere klas zaten, er ook waren. En

toen draafden ze naar huis. Jaap holde voor de gezelligheid mee, maar ging niet naar binnen.

Door de keuken gingen ze 't huis in. Moeder was daar juist bezig.

„Zijn jullie er nu al?” vroeg moeder, „dan heb je gehold. Kom maar, dan mag je even bij moeder, maar heel rustig zijn, hoor, want moeder heeft veel hoofdpijn.”

Heel zacht liepen ze naar boven.

Trijntje greep Hans' hand. Ze vond 't allemaal wat griezelig.

Moeder zag er nu niet zo naar uit als de vorige dag. Haar hoofd zat in 't verband, maar ze had de ogen open en lachte hen toe, toen ze in de kamer kwamen.

Bertjes moeder zette twee stoelen naast het bed en zei: „Ziezo, even mogen jullie blijven praten.” Daarop ging ze weg. Wat verlegen stonden ze daar, toen liep Trijntje naar het bed en gaf moeder een kus.

„Dag Moeder, heeft u veel pijn?”

„Gaaf nogal,” zei vrouw De Geus, „maar vertel nu eens hoe jullie 't hebben.”

Nu kwamen de tongen los en vooral Trijntje babbelde honderd uit over 't lekkere eten, 't leuke kamertje, waar ze geslapen had en de aardige mensen.

Hans zei niet zo veel. Hij zat maar stil te kijken naar moeders bleke gezicht.

Zou ze gauw beter zijn? En wat dan? Als ze weer naar hun huisje gingen, zou moeder zeker nog wel versterkende middelen nodig hebben en hoe kwamen ze daaraan?

O, was hij maar groot en kon hij maar voor haar werken!

Veel te gauw naar hun zin kwam Bertjes moeder hen weer weghalen. „Je mag wel weer gauw terugkomen, denk ik,” zei vrouw De Geus troostend tegen Trijntje, die haast niet weg kon komen.

„Ja hoor, als 't goed gaat mogen jullie elke dag tweemaal even komen,” zei juffrouw De Boer.

„Als 't goed gaat!” Maar 't ging niet goed.

Vrouw De Geus kreeg hoge koorts en 't duurde heel wat dagen voor de kinderen weer bij haar mochten komen.

't Was niet alleen door 't ongeluk, zei de dokter, maar ze was vast al een poos niet helemaal in orde geweest, en dat kwam nu los.

Heel stil moest 't zijn in de timmermanswoning en daarom gebeurde 't vaak, dat de kinderen bij den veldwachter te vinden waren.

De meisjes konden best met elkaar opschieten. 't Was voor Trijntje steeds weer een feest om met de mooie poppen van Marie en Liesje te spelen.

En de jongens? Dat ging minder goed. Jaap en Bertje konden 't natuurlijk best samen vinden, maar met Hans vlotte 't niet zo erg.

Als de jongens met hun huiswerk klaar waren en Jaap en Bertje met Gijs en Henk buiten speelden of bij slecht weer op zolder, dan zwierf Hans meestal alleen rond.

Eerst hadden de jongens gevraagd of hij meedeed, maar toen hij steeds „nee” zei, lieten ze hem maar gaan.

„Wat doet hij toch aldoor?” vroeg Gijs eens.

„’k Weet niet, maar ’k geloof wel, dat hij vaak naar z’n huis gaat,” zei Jaap.

„Wat moet hij daar nu doen?”

„Zien of het niet in elkaar waait,” grapte Henk.

Jaap had goed gezien. Elke dag sloop Hans weg naar z’n huis, of liever naar z’n konijn.

’t Was nu helemaal moeilijk om eten te vinden, nu er thuis niets meer afviel. Bij Van Galen durfde hij nergens om te vragen uit angst, dat juffrouw Van Galen zou zeggen: „Breng ’t dier maar mee.” En dan zouden ze zien dat ’t Bertjes konijn was! Gelukkig had hij nog een zak met eikels staan.

Erg dik werd ’t beest niet. En dat moest toch! Want als moeder beter werd, had ze wel iets nodig.

Als moeder beter werd. . . .

Stel je voor dat. . . .

Maar daar durfde Hans nooit over doordenken. Dat was tè erg.

Als hij thuiskwam, ruimde hij meestal ook wat in de tuin op, die er rommelig en verwaarloosd uitzag.

Hans merkte nu pas, hoe vuil en vervallen alles bij hen was. Zou dat ooit anders worden?

Vroeger, toen vader nog leefde, ja, toen was alles heel anders. Vader hield van netjes, herinnerde Hans zich. Als moeder de boel wel eens liet liggen, begon vader op te ruimen.

Dan werd moeder eerst boos en moest dan toch weer lachen. Maar later, na vaders dood, was ’t steeds erger geworden. Door haar slordigheid had moeder haar werkhuizen verloren en waren ze hoe langer hoe armer geworden.

En als moeder beter werd, dan kon ze natuurlijk in een hele tijd niets doen om aan de kost te komen en waar moesten ze dan van leven?

„God zorgt ook voor jullie,” had juffrouw Van Galen tegen hem gezegd, toen hij er eens over gesproken had. Hans had daar geen antwoord op gegeven.

Zorgde God heus voor hen? Waarom hadden ze 't dan zo arm? En waarom was moeder nu ziek? Nee, dat kon hij niet geloven. God was vast boos op hen.

Met al deze droevige gedachten zwierf Hans rond en als hij van hun huisje kwam, dwaalde hij vaak om Bertjes huis heen. Daarboven lag zijn moeder en hij mocht er niet heen. Toen hij op een middag weer zo stond te kijken, hoorde hij opeens zijn naam roepen. Hans schrok op.

Wie riep hem? O, 't was de timmerman, die in de deur van zijn werkplaats stond en hem nu wenkte.

De Boer had Hans al vaak rond zien lopen en uit medelijden riep hij hem. „Zoek je wat, Hans?” „Nee, nee,” stotterde Hans, „ik keek maar eens.”

„Je mag hier wel een poosje binnen komen,” ging De Boer voort. Hans kreeg een kleur van plezier.

„Graag,” zei hij.

„Kom er dan maar in!”

Nu had Hans zijn zin! Timmeren vond hij zulk mooi werk, daar kon hij altijd wel naar kijken.

't Werd al gauw gewoonte, dat Hans na schooltijd in de timmermanswerkplaats kwam. En 't bleef niet alleen bij kijken, eerst mocht hij eens wat aangeven, toen wat vasthouden, toen ook zelf eens even met de hamer of schaaf werken. Vader De Boer had schik in den jongen, die wàt handig was. „Weet je wat we doen moesten?” zei hij op zekere dag tegen Hans. „Je moest wat voor je moeder maken voor als ze beter is!” Dat wilde Hans wel. Hij was toch al zo blij, omdat de dokter gezegd had, dat 't beter met moeder ging. 't Zou nog wel even duren, maar wie weet. . . . met Kerstmis zou ze misschien wel weer thuis zijn.

„Wat maken? Graag,” zei Hans, „maar wat?”

„Een voetenbankje, hoe vind je dat!”

Dat leek Hans en nu mocht hij echt timmeren!

„Maar denk er om,” zei De Boer, „goed je best doen op school, hoor, anders gaat 't niet.”

Hans beloofde 't met een zucht.

't Viel niet mee om alle dagen naar school te gaan en je werk te maken. Hoewel hij wel bemerkte, dat door 't geregelde werken 't veel beter ging op school.

Over 't geheel vond Hans zijn leven op 't ogenblik nog zo kwaad niet. Je wist alle dagen, dat je genoeg te eten kreeg en 's avonds een goed bed had. Hij zou ook heel tevreden geweest zijn, als er niet die twee nare dingen waren geweest, die alles bedierven, de angst hoe 't moest gaan als moeder weer thuis kwam en . . . 't konijn!

Wat 't eerste betrof dacht hij vaak aan de woorden van jufvrouw Van Galen: „God zal helpen,” maar als hij ook eens probeerde te bidden, kwam er onmiddellijk de gedachte bij: „Ik ben veel te slecht om te bidden, ik heb gestolen.” Hoe moest dat nu?

Hans, wat ga je doen?

„Moeder,” vroeg Bertje, „zijn wij rijk?”
 „Rijk, jongen, hoe kom je daar nu ineens bij?”
 „Hans zegt, dat God er alleen voor de rijke mensen is.”

Nu ging moeder er even bij zitten.

„Hoe zei Hans dat precies, Bertje?”

„Ik vroeg waarom hij niet mee ging naar de Zondagsschool en dat 't er zo fijn was en toen zei hij, dat dat niets voor hem was. God is er alleen voor rijke mensen, zei hij en toen zei ik: Dat 's nietes, want God is er ook voor ons en toen zei hij, dat wij rijk waren.”

„Bij Hans vergeleken zijn wij ook rijk, Bertje,” zei moeder ernstig, „als je in een goed huis woont en altijd genoeg te eten krijgt dan ben je rijk, al is het dan ook niet in geld. Maar Hans heeft het toch mis. God heeft alle mensen lief en je weet toch wel dat er in de Bijbel staat, dat de Heere Jezus voor ons arm is geworden.”

Bertje knikte en voelde zich erg opgelucht. Hij wist 't wel, maar had 't niet zo goed kunnen uitleggen.

„Als hun moeder beter is geworden, moeten Hans en Trijntje dan weer naar dat akelige huis?”

„Dat huis is heus niet zo naar, hoor. Alleen erg vuil, maar ik zal je eens wat vertellen. Voordat vrouw De Geus weggaat, zullen we eerst haar huis schoonmaken en opknappen. Vader zal eens kijken wat er aan getimmerd kan worden en dan zal je eens zien hoe fijn 't wordt!”

„Wat zal Hans dat prettig vinden, mag ik 't hem vertellen, Moeder?”

Moeder weifelde even, maar Bertje keek zo smekend, dat ze „vooruit dan maar” zei. „En dan vertel ik hem ook van dat andere,” zei Bertje.

Toen ze de volgende dag uit school kwamen, bleef Bertje wat achter om op Hans te wachten, die als gewoonlijk alleen kwam aanslenteren.

„Moet je horen, jô,” begon Bertje en pakte Hans bij z'n mouw.

„'k Weet wat prettigs.”

„'t Zal wat wezen,” bromde Hans.

Maar Bertje lette niet op zijn onvriendelijkheid en ging in één adem door: „Ik heb 't aan moeder gevraagd en 't is helemaal niet waar, dat God er alleen maar voor de rijke mensen is, de Heere Jezus kwam voor iedereen op aarde.”

Hier moest Bertje even ophouden om adem te scheppen en ging toen weer door: „En dan zei Moeder nog zo iets fijns: vóór je moeder naar huis gaat, gaat mijn moeder 't hele huis schoonmaken en vader zal 't kapotte heel maken, enne. . . . Wat ga je nou opeens doen?”

Vol verbazing stond Bertje naar Hans' rug te kijken. Waarom liep hij nu plotseling weg? En niets had hij geantwoord, alleen hem maar aan staan kijken. . . . Wat betekende dat nu? Vond hij 't dan niet prettig?

Bertje begreep er niets van en kwam erg teleurgesteld thuis. „Is Hans niet bij je?” vroeg moeder. „Trijntje is al boven, hun moeder mag voor 't eerst even op.”

„Die Hans is zo'n rare,” en Bertje vertelde hoe 't gegaan was. Moeder schudde haar hoofd. Ze begreep er ook niets van.

„Hij zal zo wel komen,” zei ze, „ze komen immers iedere middag na schooltijd hier.”

Maar Hans kwam niet en zo genoot Trijntje alleen van 't feest dat moeder uit bed was.

Als gewoonlijk had ze heel wat te vertellen. Moeder luisterde stilletjes toe, onderwijl keek ze Trijntje maar aan, die zag er ook heel wat beter uit. Je kon zien dat ze goed eten kreeg en meer met andere kinderen omging.

„'k Zal Hans een standje geven als hij thuis komt,” zei ze bij 't weggaan. Dat duurde echter nog een poosje, want Hans

was nergens te zien en zelfs toen ze gingen eten kwam hij niet opdagen.

„Waar kan die jongen toch zitten,” zei de veldwachter.

„’t Wordt al donker buiten, wat zijn dat nu voor streken?”

„Hij zal wel zo komen,” troostte zijn vrouw.

Trijntje zat bedrukt te kijken en kon haast niet eten.

Hans kwam niet, waar zat hij toch? . . .

XII

Verdwaald!

Weggehold was hij, in één ren door naar zijn huis.
Weg wilde hij van Bertje, die hem zo vertrouwel-
lijk bij de arm had gepakt en zo vol vreugde iets
prettigs wilde vertellen.

Weg, weg van al die mensen, die goed voor hem waren. En,
hij, hij had hen bestolen.

O, als Bertje het eens wist, dan zou hij niet zo vriendelijk
zijn.

Weg, weg wilde hij en nooit meer terugkomen. Daar was hij
al bij 't huisje!

Eerst het konijn verzorgen, en dan . . .

Toen hij dat gedaan had, liep hij om 't huis heen. Armoedig
en verwaarloosd zag 't er uit.

Wat zei Bertje ook weer? Ze gingen 't opknappen voor
moeder! Moeder verdiende 't wel, die was altijd wel eerlijk
gebleven, maar hij, hij deugde niet!

Stel je voor, dat Bertjes vader hier kwam en in de schuur 't
konijn vond! Nee, hij durfde niet meer te blijven. Waar hij
heen ging?

Dat wist hij niet, alleen maar dat hij weg wilde van de men-
sen en . . . van God.

Opeens stond Hans stil. Waar kwam die gedachte van-
daan? Van God kon je niet vluchten, die zag je overal, had
meester verteld.

Zou God hem heus zien?

Hans wist 't niet en hij wilde er ook niet aan denken.

Hoe kon hij nu 't best weggkomen!

Niet langs de weg, daar konden de mensen hem zien.

Ook niet door de landen, want daar liep je altijd de kans
om de boerin tegen te komen.

Dan maar door 't bos. 't Zou wel niet meevallen zo tegen de

avond, maar hij kende er goed de weg. Dwars door 't bos, dan kwam je op de hei en als je die overstak, was je op de grote weg en kwam je vanzelf wel in de stad.

Wat hij daar moest doen of hoe hij aan eten moest komen, daar dacht Hans niet aan. Hij wilde alleen maar weg en wel zo gauw mogelijk. Vol moed ging hij dan ook op stap. 't Was een hele wandeling, alleen de tocht door 't bos duurde al een paar uur. Maar wat kon 't hem schelen, hij had de tijd. . . .

't Viel toch niet mee. Onder de bomen werd 't gauw donker en in 't schemerlicht leken de paden zo op elkaar.

Eerst stapte Hans vastberaden voort, maar al gauw begon hij te weifelen. Was dit wel de goede weg, of had hij dat andere pad moeten inslaan? Hij liep weer een eindje terug, toen weer anders en eindelijk wist hij helemaal niet meer, welke weg de goede was.

Wat moest hij nu beginnen? . . .

Doodmoe en hongerig zat hij tenslotte aan de kant van het pad. Wat zou er met hem gebeuren? En wat zouden ze bij Van Galen zeggen en bij Bertje thuis? . . .

't Was toch wel raar geweest om zo maar weg te lopen. Zouden ze ongerust zijn? . . . En moeder, hoe zou die 't vinden? . . .

In 't donkere bos begreep Hans, dat hij heel dom gedaan had en de mensen alleen maar opnieuw angst en verdriet bezorgd. Hij kon wel huilen. Wat was alles toch naar. Hij wist helemaal geen raad meer.

Durfde hij maar te bidden! Maar hij had nooit gebeden en dan kon je dat toch niet ineens gaan doen. Zou God dan wel naar hem willen horen?

Meester zei altijd, dat God naar iedereen luisterde. Maar Hans had 't nooit geloofd. Zou 't toch waar zijn?

Zou hij 't proberen? Hoe moest je bidden?

Hans knielde op de grond en vouwde z'n handen.

Wat moest hij nu zeggen? Of God hem de weg wilde wijzen? Dat leek hem zo raar. En 't ergste was toch niet, dat hij

verdwaald was, maar dat andere, dat hij gestolen had. En opeens wist hij het, hij deed zijn ogen dicht en bad: „Lieve Heer, wilt U me helpen om 't te zeggen van Bertjes konijn, en breng me weer naar huis, Amen.”

't Was nog even stil en donker in 't bos en toch vond Hans 't niet zo erg meer. Hij voelde zich niet meer zo alleen. Als hij nu maar de weg wist. Wacht, als hij dat pad nog eens probeerde, daar was hij nog niet op geweest.

Een klein eindje had Hans gelopen toen hij opeens stilstond. Wat hoorde hij daar? Riep er iemand? 't Was net of hij zijn naam hoorde roepen. En daar tussen de bomen? Was 't daar niet licht of er een lantaarn brandde?

Hoor, daar was 't weer.

En nu hoorde Hans 't heel duidelijk.

„Hans, Hans!!”

„Ja, ja, hier ben ik,” en Hans draafde 't pad af in de richting van de stemmen.

„Woef, woef,” een grote hond sprong op hem toe.

't Was Hector, de hond van Van Galen. En achter Hector zag hij Van Galen en De Boer.

„Gelukkig, dat we je gevonden hebben, maar wat doe je hier in 't bos?” Met deze vraag werd Hans begroet.

Hij gaf niet dadelijk antwoord, hij schaamde zich erg, en stond met gebogen hoofd.

„Nu,” drong Van Galen aan, „wat is er gebeurd, ben je verdwaald en waar wilde je naar toe?”

„Ik, ik wilde weg,” fluisterde Hans.

„Weg, maar waarom? Heb je 't zo slecht bij ons?”

„Nee,” riep Hans nu hard, „maar ik ben slecht, ik heb Bertjes konijn gestolen.”

„Wat? Maar wanneer dan?”

„Al een hele poos geleden, 't liep over de weg en toen heb ik 't meegenomen om 't voor moeder en Trijntje vet te mesten.”

„Wist je dat 't van Bertje was?”

„Niet zeker, maar ik dacht van wel.”

„Dat is niet mooi, Hans,” zei De Boer ernstig. „'t Valt me

niet mee van je; dat je wel eens ruw of vreemd deed, wist ik, maar dat je iets zou houden, dat niet van je was, nee, dat had ik nooit gedacht."

Hans begon te huilen.

Als Bertjes vader hem een pak slaag gegeven had, had hij 't niet zo erg gevonden, als deze woorden.

„Ik vond 't zelf ook erg en daarom liep ik weg,” snikte hij.

„U bent allemaal zo goed voor ons en ik deed zo lelijk en 't spijt me zo.”

„En door dat wegelopen maakte je 't niet beter, wat wil je nu eigenlijk?”

„'t Konijn weer aan Bertje teruggeven, zo gauw 't kan.”

„Dan maar meteen,” zei De Boer, „we komen toch langs je huis.”

't Was een stil troepje, dat even later langs de zandweg liep, Hector voorop, dan de beide mannen, met Hans, die Trui in zijn armen droeg.

.. .. .
„Moeder, zou 't nog lang duren?”

Al enige keren had Bertje 't gevraagd. Hij mocht opblijven tot vader weer terugkwam. Wat waren ze geschrokken toen Van Galen was komen vragen of zij iets van Hans wisten, want dat hij na school niet thuis geweest was.

Vader had onmiddellijk gezegd: „Ik ga mee om te zoeken,” en samen met Van Galen en Hector was hij op stap gegaan. Bertje had gebedeld om op te mogen blijven en 't mocht van moeder. Ze hadden niets tegen vrouw De Geus gezegd om haar niet ongerust te maken.

„Ik hoor wat.” Bertje sprong op.

Ja hoor, daar was vader en . . . hij was niet alleen!

Zouden ze Hans gevonden hebben? Daar kwam vader binnen, en achter hem?

Hans! Maar wat had Hans daar in z'n armen? Bertjes ogen werden heel groot van verbazing.

„Trui, hoe kom jij aan Trui?”

Hans wist niet goed hoe hij beginnen moest, hij keek eens naar Bertjes vader.

„Ja, dat is een raar geval,” zei deze, „’t schijnt dat Trui van de zomer op z’n eentje is gaan wandelen en toen heeft Hans hem gevonden.”

„Maar waarom heb je hem dan niet teruggebracht, of wist je niet van wie hij was?” vroeg Bertje.

„Ik wilde hem zelf houden voor moeder,” zei Hans, „maar nu jullie allemaal zo goed voor me zijn kon ik ’t niet meer uithouden, dáár!” en hij duwde Bertje ’t konijn in zijn armen. Toen draaide hij zich meteen om en liep hard de kamer uit en naar buiten waar Van Galen wachtte.

Bertje keek van vader naar moeder en toen naar Trui. Daar was ’t weer terug, zijn eigen lief konijn.

„Zet 't maar gauw in 't hok,” zei moeder, „en dan meteen terugkomen om naar bed te gaan, hoor.”

„Ja Moeder,” en Bertje verdween.

Vader en moeder keken elkaar eens aan.

„Dat had ik niet achter Hans gezocht,” zei moeder.

„Ik ook niet,” zei vader, „maar hij heeft er wel erg spijt van.”

„Vader,” zei Bertje, toen hij uit de schuur kwam. „Eigenlijk was 't reuze gemeen van Hans om Trui te houden.”

Vader trok Bertje naar zich toe. „'t Was niet goed van Hans om Trui te houden, maar hij deed 't voor zijn moeder en zusje. En 't was ook niet goed van jou om Trui niet in zijn hok te zetten. Denk er maar eens over na, Bertje, dan zul je zien dat jullie allebei schuld hebben.”

Hier dacht Bertje aan, toen hij in bed lag. Vader had gelijk, 't was zijn eigen schuld geweest.

En Hans had 't ook wel erg arm en als je dan zoiets tegenkwam!

Toch fijn dat Trui er weer was. Hij zou nu goed oppassen.

XIII

Alles is goed!

't **W**as twee dagen voor Kerstmis!
't Weer was aldoor zacht geweest, maar nu voelde 't veel kouder. De lucht was helemaal dicht en grijs en af en toe viel er een vlokje.

„Dat geeft een witte Kerstmis,” zeiden de mensen tegen elkaar.

„Hoera, sneeuw!” juichten de jongens, toen ze om elf uur uit school stormden.

De vakantie pas begonnen en dan sneeuw! Kon 't beter? Een troepje van vijf jongens liep bij elkaar, 't waren Bertje, Jaap, Gijs, Henk en . . . *Hans!* Ja, Hans hoorde nu ook echt bij de vrienden.

De rapporten werden bekeken en gekeurd. 't Viel Hans heus nog mee, hij had de laatste maanden ook echt zijn best gedaan.

„Ga je mee?” vroeg Bertje, toen Gijs en Henk een andere weg insloegen.

„Nee, ik ga eerst naar ons huis om de kachel aan te maken, dan is 't vanmiddag lekker warm.”

„Goed, ik ga naar huis en als ze daar 't rapport gezien hebben, kom ik je halen.”

„Graag,” zei Hans.

Even later liep hij op de landweg, hoe vaak was hij die weg in z'n eentje gegaan! Nu was hij niet verdrietig of boos, alleen maar blij. Vanmiddag kwam moeder thuis! Ruim twee maanden was ze weggeweest.

Trijntje en Hans hadden 't best gehad bij Van Galen, maar toch waren ze erg blij, dat ze weer met moeder samen naar huis gingen.

Wat zou moeder opkijken. 't Huis zag er keurig uit! De ramen heel. De deuren konden weer goed dicht, van binnen

was 't helemaal schoongemaakt en de kamer opnieuw behangen. En wat Hans nog 't mooiste vond, was zijn eigen-gemaakte voetenbank onder de tafel.

Hoe zou moeder 't vinden? En van iedereen hadden ze wat gekregen. Een mat op de vloer, gordijnen, een paar nieuwe

stoelen. In de schuur lag brandstof, in de kast lag brood en boter, kaas, bonen en nog van allerlei meer. En er was gezorgd voor ondersteuning door de diakonie, zodat moeder geregeld geld kreeg.

Toch zou dat te weinig zijn om van te leven, maar toen moeder begon op te knappen had ze voor juffrouw De Boer nogal eens kousen gestopt en genaaid. Dit was zo goed bevallen, dat die gezegd had, dat moeder maar iedere week een

dag voor haar moest naaien. En zo waren er nog een paar mensen.

Was dat niet fijn, dat moeder geld kon verdienen, zonder langs de huizen te lopen! En niemand zou haar meer „vrouw Vod” naschreeuwen.

Wat was alles toch goed gegaan!

„God zorgt veel beter dan wij vaak denken,” had juffrouw Van Galen gezegd, toen Hans er met haar over gesproken had. En dat was zo. Als hij nu terugdacht aan die middag toen hij 't bos ingelopen was en nu

Heel erg was 't geweest, ook erg om 't te zeggen van 't konijn, maar daarna was 't goed gekomen.

Toen hij geprobeerd had tegen Bertje te zeggen dat hij er spijt van had, had die gezegd: „Schiet op, jô, ik had er goed op moeten letten.” En hoe fijn had baas De Boer niet met hem gepraat en van God verteld en van den Heere Jezus die ook voor hem geboren was. Over meer dingen hadden ze gepraat en toen Hans verteld had, dat hij zo graag timmerman wilde worden, had baas De Boer hem beloofd, dat Hans, als hij van school kwam, bij hem in de leer mocht komen.

Was alles nu niet heerlijk?

Daar had je 't huisje al. Nu gauw de kachel aanmaken, dat 't vanmiddag lekker warm was.

Terwijl Hans houtjes uit de schuur haalde moest hij denken aan al de keren dat hij hier stil kwam voor 't konijn. Gelukkig dat dat voorbij was! Aanstonds kwam Bertje hem halen, Bertje was zijn vriend, alles was nu goed!